

PRAKTIKPLADSER TIL FLERE

ANBEFALINGER TIL BYGHERRER UD FRA *BEST PRACTICES*

PARTNERSKABER

KLAUSULER

FRIVILLIGE AFTALER

DET HANDLER OM LÆREPLADSER

Vores byggeaktiviteter er historisk høje. De næste 10 år investerer offentlige bygherrer op mod 125 milliarder kroner. Mit håb er, at vi får et fælles sprog og kendskab til de bedste veje til at sikre fremtidens faglærte, når vi bygger hospitaler, renoverer bygninger og boligområder, anlægger broer, veje og baner.

Vi har brug for, at mange flere unge og voksne vælger håndværkervejen. Derfor skal vi bygherrer kunne garantere, at endnu flere entreprenører ansætter elever fra erhvervsuddannelserne i praktik.

Det kommer til at koste dyrt, hvis ikke vi sammen investerer i at uddanne fremtidens faglærte og lukker gabet mellem praktikåbninger og byggevirksomheders behov for arbejdskraft. Lad os få både klausulmodellen og de frivilligt baserede modeller til at fungere bedst muligt og trække på de bedste erfaringer. I Region Hovedstaden anvender vi både klausuler på vores hospitalsbyggerier og frivillige modeller i vores regionale udviklingsprojekter.

Tak til alle jer i byggebranchen, som har hjulpet med at få belyst jeres erfaringer og identificeret nogle modeller, der virker. Tag godt imod anbefalingerne – som er Region Hovedstadens første skridt til at samle og formidle viden om, hvad der rent faktisk virker, når vi skal uddanne fremtidens faglærte i vores byggerier.

Sophie Hæstorp Andersen

M. J. ERIKSSON

437 04 21

DNCU
223104
22G1

9

iC
81

2,6m
8'6"

N. Soerensen

INDLEDNING

Anbefalingerne er udarbejdet af Responsible Assets, der har samlet erfaringer fra en række af byggebranchens aktører: private- og offentlige bygherrer, entreprenørvirksomheder, bygherrerådgivere og erhvervsskoler. 40 organisationer er blevet interviewet eller har deltaget i en workshop, hvor udkast til anbefalinger blev diskuteret. Anbefalingerne er således udarbejdet med udgangspunkt i, hvad interviewpersonerne og workshopdeltagerne har indkredset som *best practices*.

Målgruppen for anbefalingerne er bygherrer og deres rådgivere – herefter kaldet bygherrer. Formålet med anbefalingerne er at hjælpe bygherrer til at bruge de tre modeller: *partnerskaber, klausuler og frivillige aftaler* bedst muligt til at skabe praktikpladser for elever fra erhvervsuddannelserne.

ANBEFALINGERNE FALDER I FIRE DELE:

- > **FØRSTE DEL** retter sig mod alle bygherrer, der ønsker at skabe praktikpladser
- > **ANDEN DEL** er anbefalinger til bygherrer om at indgå partnerskaber
- > **TREDJE DEL** er anbefalinger til de bygherrer, der arbejder med klausuler
- > **FJERDE DEL** er anbefalinger til bygherrer, der benytter frivillige aftaler.

ORGANISATIONER DER HAR DELTAGET I INTERVIEW OG WORKSHOP

Region Hovedstaden (centralt og decentralt), Region Midtjylland, Region Sjælland, Region Nordjylland, Region Syddanmark, Københavns Kommune, Herlev Kommune, Odense Kommune, Århus Kommune, BL – Danmarks Almene Boliger, KAB, BO-Vest, Carlsbergbyen, Vejdirektoratet, Banedanmark, Metroselskabet, Pension Danmark, PKA, 3F, Dansk Byggeri, Dansk Industri, MT Højgaard, Øens Murerfirma, Ejnar Kornerup, Arkil, Aarsleff, NCC, Byg Op, Kuben Management, Kim Bjørn Arkitekter, Byggeriets Uddannelser, Byg til Vækst, Erhvervsskolen Nordsjælland, NEXT Praktikcenter og EUC Sjælland, Foreningen for Byggeriets Samfundsansvar.

ANBEFALINGER

Uanset hvilken af de tre modeller – partnerskaber, klausuler, frivillige partnerskaber – man som bygherre benytter til at skabe flere praktikpladser, er der nogle gennemgående anbefalinger:

AFKLARING AF DET POLITISKE MANDAT

Det råderum bygherren har til at udvikle og ændre den model, der arbejdes efter, skal afklares.

DIALOG MED INTERESSETER

er afgørende for at tilpasse strategi og model bedst muligt til de lokale forhold. Tal med de relevante parter tidligst muligt i forløbet, og helst inden for mange beslutninger er truffet.

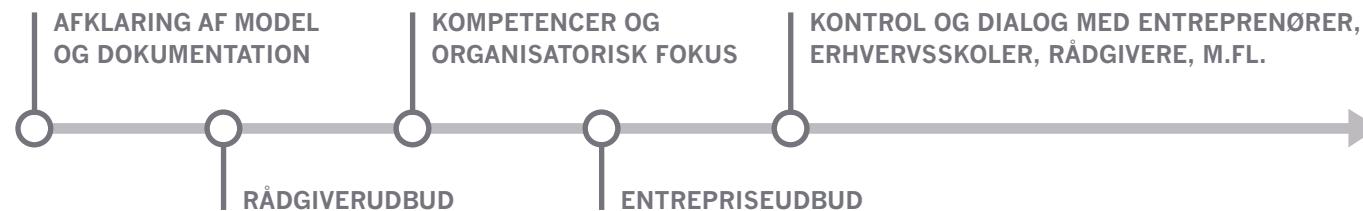
KOMPETENCER OG ORGANISATORISK FOKUS

er afgørende for, at arbejdet lykkes. Da det er et nyt område for de fleste bygherrer, kræver det ny viden, en strategi og forankring af en ny funktion i bygherreorganisationen. Det er ressourcekrævende at arbejde effektivt med praktikpladser, uanset hvilken model der vælges.

ARBEJDET SKAL KONTROLLERES OG DOKUMENTERES

Det er afgørende at dokumentere, om det arbejde, der sættes i gang, virker. Derfor skal antallet af praktikpladser kontrolleres undervejs og dokumenteres afslutningsvis ved et byggeprojekt.

På tidslinjen nedenfor er det beskrevet, i hvilken rækkefølge og hvornår i byggeprocessen bygherren med fordel kan afklare sit beredskab:

PARTNERSKABER

HVAD ER ET PARTNERSKAB?

Partnerskaber findes i mange former: Fra løse samarbejder mellem eksempelvis bygherren og en erhvervsskole til etablerede samarbejder mellem mange aktører: Bygherre, erhvervsskoler, entreprenører og i nogle tilfælde også arbejdsgiverforeninger, fagbevægelse, jobcenter og UU-vejledning. Partnerskaber er derfor en samlebetegnelse for dialog mellem relevante parter om at skabe praktikpladser.

Formålet med partnerskaber er at samle relevante aktører, der kan hjælpe med at skabe praktikpladser til elever fra erhvervsuddannelserne. I mange tilfælde retter partnerskaberne sig også mod borgere med behov for aktivering eller alternative former for praktik. Eksempler på partnerskaber fremgår af side 9.

Et partnerskab er grundlaget for, at både klausuler og frivillige aftaler kommer til at fungere effektivt.

HVORNÅR SKAL PARTNERSKABER BRUGES?

Partnerskaber er i nogle tilfælde knyttet til konkrete byggeprojekter; det gælder fx dem, der er beskrevet under BL – Danmarks almene boliger. For organisationer som f.eks. Dansk Byggeri og Dansk Industri kører partnerskabet sideløbende med bygherrens projekter, så elever med behov for praktik placeres på en række byggeprojekter og ikke kun på bygherrens byggerier.

Som bygherre bør man altid samarbejde tæt med de relevante parter om at skabe praktikpladser, uanset om man anvender klausuler, partnerskaber eller frivillige partnerskaber.

De fleste typer partnerskaber kan indgås sideløbende med, at bygherren benytter klausuler; arbejdsgiverorganisationerne Dansk Byggeri og Dansk Industri ønsker dog ikke at indgå i partnerskaber med bygherrer, der også benytter klausuler.

**THOMAS GYLDAL PETERSEN
BORGMESTER,
HERLEV KOMMUNE:**

"I 2010 havde vi en udfordring med, at vores unge efter grundforløbet på erhvervsuddannelserne manglede praktikpladser. Og det ville vi gerne finde en løsning på. Vi tog kontakt til Dansk Byggeri og etablerede et frivilligt partnerskab. Det foregik ved, at vi satte os sammen med UU Nord, Københavns Tekniske Skole og Dansk Byggeri. Udgangspunktet var, at vi manglede 30 elevpladser. Vi lavede sammen en liste over de elever, der manglede pladser. Et år efter manglede vi kun to. Vi gør løbende status over, hvor mange praktikpladser vi skaber til vores unge."

HVEM ER OMFATTET?

Elever fra erhvervsuddannelserne kan typisk været i fokus for partnerskaberne, men også ledige og andre udsatte grupper har været målgruppe. Hvem der er omfattet, vil bl.a. afhænge af, hvilken type organisation bygherren er: kommunal, regional, statslig, almen boligforening e.a.

HVOR MANGE ELEVER SKAL PARTNERSKABET OMFATTE?

Oftest vil alle elever uden praktikpladser inden for målgruppen i et givent geografisk område være omfattet af partnerskabet.

HVORDAN FUNGERER ET PARTNERSKAB?

Hvordan man konkret skal gå frem som bygherre, fremgår af materialets forskellige eksempler. Centralt for partnerskaberne er, at aktørerne hjælpes ad med at skabe praktikpladser, finde elever og understøtte praktik- og uddannelsesforløbet, fx ved at erhvervsskolerne deltager i byggemøder og efterfølgende bekræfter, om eleverne er registreret i skolernes system over uddannelsesaftaler. At kontakte en erhvervsskole, et praktikcenter eller en arbejdsgiverforening er et godt sted at starte. Se liste over telefonnumre i **BILAG 1**.

FORDELE VED PARTNERSKABER

- > Samler de aktører, der arbejder med uddannelse og jobskabelse i et geografisk område
- > Har den enkelte elev i fokus.

ULEMPER VED PARTNERSKABER

- > Giver ikke bygherren noget redskab over for entreprenører, der ikke ønsker at tage elever.

**THOMAS GYLDAL PETERSEN
BORGMESTER,
HERLEV KOMMUNE:**

“Arbejdet med partnerskaber har ført til, at vi på rådhuset har oprettet en operativ kommunal enhed, der indgår i arbejdet. Det har haft stor betydning for entreprenørvirksomhederne, at det var et fælles projekt. At vi stod sammen om at løse de problemer, der måtte opstå.”

CASES

BL – DANMARKS ALMENE BOLIGER: BL opfordrer til, at der i forbindelse med alle større bygge- og renoveringssager arbejdes på at etablere praktikpladser samt andre former for job- og uddannelsestiltag for afdelingens beboere. Indsatsen løftes i et tæt samarbejde mellem bygherrens projektleder på byggesagen, de boligsociale medarbejdere, entreprenøren, erhvervsskolen og jobcentret.

<https://bl.dk/byggeri-energi-og-klima/praktikpladsindsats/frivillige-partnerskaber-i-udbud/>

BYG OP: Byg Op skaber lokale job og praktikpladser i forbindelse med bygge- og renoveringsprojekter i de almene boligforeninger i Aarhus. Byg Op tilbyder at være med fra start og være bindeleddet mellem bygherre, entreprenører og beboere.

<http://fs-aarhus.dk/udviklingsprojekter/byg-op/>

DANSK BYGGERI: Partnerskabsaftaler bygger på frivillighed og Dansk Byggeri opfordrer virksomhederne til at indgå uddannelsesaftaler med lærlinge. En partnerskabsaftale er et samarbejde mellem Dansk Byggeri, kommunen – både skoleforvaltning, jobcenter og UU-vejledning – samt erhvervsskolen. Således kommer det samlede partnerskab ”hele vejen rundt” om den unge og medfører et fælles ansvar for at sikre praktikpladser i bygge- og anlægsbranchen.

<http://www.danskbyggeri.dk/for-medlemmer/uddannelse/partnerskabsaftale/hvorfor/>

BO-VEST: Som almenboligorganisation med mange både mindre og større renoveringsarbejder, er det naturligt med en målrettet praktikpladsindsats. BO-VEST samarbejder derfor med en række centrale parter for at få flest mulige praktikpladser på vores byggepladser på en så enkel måde som overhovedet muligt. Hver part byder ind med kompetencer og ressourcer; herunder vores byggeledelse, vores boligsociale medarbejdere, entreprenørerne, det lokale jobcenter, erhvervsskolerne, BL og Praktikpladsenheden i Region Hovedstaden.

www.bo-vest.dk

RIKKE LØNNE UDVIKLINGSKONSULENT I BL DANMARKS ALMENE BOLIGER:

“Partnerskaber har samlet set været en succes for de almene boligselskaber. Vi anbefaler at boligselskaberne i udbudsmaterialet skriver, at bygherren har en forventning om, at de udførende skaber uddannelsespladser. Når kontrakten er underskrevet, bør bygherren holde møde med entreprenøren og dennes underentreprenører med henblik på at skabe et overblik over, hvor mange praktikpladser der kan skabes.”

CARLSBERGBYEN: Udviklingselskabet Carlsberg Byen er bygherre på en række byggesager de næste 10 år, og det ligger selskabet meget på sinde at skabe praktikpladser i forbindelse med de mange byggerier. Regionens praktikpladsenhed og Hovedstadens rekrutteringsservice – der arbejder på tværs af erhvervsskoler og jobcentre – har sammen med Carlsberg Byens projektchef skabt en systematik, der gør det let og ubureaukratisk for virksomheder at etablere lærepladser og en åben dør for ledige.

<http://www.regionh.dk/best-practice-praktikpladser-byggeri>

BYGGERIETS UDDANNELSER/METROSELSKABET: Byggeriets Uddannelser har samlet en række anbefalinger til dig som bygherrer. Anbefalingerne hviler på de erfaringer, vi har gjort os i vores arbejde med Metroselskabet.

Anbefalingerne kan du bruge, inden du skriver udbudsmaterialet, når du får opgaven og undervejs i byggeprocessen. <http://www.bygud.dk/bygherrevejledning>

KLAUSULER

HVAD ER EN KLAUSUL?

En klausul er et kontraktvilkår, der skal sikre praktikpladser på bygherrens byggerier.

- > En klausul er et kontraktvilkår, som den ordregivende bygherre kan anvende ved udbud af bygge- og anlægskontrakter
- > Klausulen fastlægger, hvor mange elever entreprenøren – og dennes underentreprenører – skal benytte i opgaveløsningen
- > Ved elever forstås arbejdstagere, som entreprenøren eller dennes underentreprenører har indgået en uddannelsesaftale med om et uddannelsesforløb inden for erhvervsuddannelserne
- > Tilbudsgiverne kan ikke konkurrere om kontraktvilkåret; det gælder, uanset hvilken leverandør der vinder opgaven
- > Bygherren kan med fordel lægge et positivt incitament ind i klausulen, så entreprenøren belønnes, hvis der ansætter flere elever, end klausulen kræver.

HVORNÅR SKAL KLAUSULER BRUGES?

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anbefaler følgende nedre grænse for, hvornår det er relevant for statslige, regionale og kommunale ordregivere at bruge klausuler ved udbud. En grænse som langt størstedelen af de interviewede bygherrer følger:

“Bygge- og anlægskontrakter, hvor kontrakten udføres i Danmark og har en varighed på minimum 6 måneder og en kontraktværdi på mindst 10 mio. kr. ekskl. moms og/eller en lønsum på 4 mio. kr.”

Nogle bygherrer benytter dog også klausuler på mindre projekter, når det vurderes, at de har en høj andel af uddannelsesrelevant arbejde.

HVEM ER OMFATTET?

Klausulerne har fokus på elever fra erhvervsuddannelserne. Erhvervsskolerne kan hjælpe entreprenørerne med at finde elever og få godkendt entreprenørvirksomheder til at have elever. Se liste over telefonnumre i **BILAG 1**.

FRANK JENSEN OVERBORGMESTER KØBENHAVNS KOMMUNE:

“Det hang ikke sammen for os, at vi årligt bygger for ca. 3 mia. kr., og at mange unge samtidig har svært ved at finde en praktikplads inden for byggeriet. Vi vil gerne sikre, at når entreprenører tjener penge som leverandører til kommunen, så får kommunen noget igen – også i form af praktikpladser.

Vi valgte at bruge klausuler frem for frivillige partnerskabsaftaler, der ikke ville give os samme sikkerhed. Vi oplever da også, at vores samarbejdspartnere har taget godt imod kravet og bidrager aktivt til at løfte ansvaret for de unge. Klausulerne er da også med til at sikre, at vores virksomheder har tilstrækkelig faglært arbejdskraft i fremtiden.”

Der, hvor det ikke er muligt for entreprenøren at ansætte elever fra erhvervsuddannelserne, kan bygherren med fordel vælge at acceptere elever og praktikanter fra ingeniørstudierne, konstruktøruddannelserne og andre, som en del af klausulerne.

Klausulen kan kun omfatte elever med tilknytning til det udbudte projekt. Ud over de elever, der arbejder på byggepladsen, kan man med fordel også medtage kontorelever fra erhvervsuddannelserne, der arbejder med administration af projektet, samt elever, der udfører dele af arbejdet med byggeriet på værksted. Elever ansat hos materialeleverandører er derimod ikke omfattet af klausulen.

- > Bygherren kan med fordel undlade at kræve, at eleven er nyansat specifikt til projektet
- > Bygherren kan med fordel lade entreprenøren bestemme, hvilke faglige specialiseringer eleverne skal have.

HVOR MANGE ELEVER SKAL KLAUSULEN KRÆVE?

For bygherren kan det være en stor udfordring at beregne, hvor mange elever et byggeprojekt kan bære, og dermed hvor ambitiøs klausulen skal være. Her må ønsket om et højt antal afvejes mod, hvor meget uddannelsesrelevant arbejde opgaven indeholder. Bygherren skal fastlægge den procentsats elever, der skal være af medarbejderstaben på det konkrete byggeprojekt. Procentsatsen vil for nogle bygherrer være politisk bestemt.

Man kan – som fx Region Hovedstaden – beregne andelen af elevårsværk således:

Samlede fagrelevante lønudgifter/gennemsnitlig lønudgift for fuldtidsbeskæftiget medarbejder * (fx) 10 % = antal elevårsværk.

Et elevårsværk er sat til 1.924 timer (inkl. skoleophold, ferie mv.)

Det beregnede antal årsværk skal efterfølgende justeres i forhold til graden af uddannelsesrelevant arbejde i byggeprojektet. For at vurdere dette kan bygherren:

- > Forhøre sig lokalt hos erhvervsskole, praktikcenter, faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg
- > Teste antallet i markedet via en åben høring, før byggeopgaven udbydes
- > Justere antal årsværk, hvis der fremkommer afgørende argumenter i udbuddets spørgeperiode.

CECILIE FØRBY UDBUDSCHEF ODENSE KOMMUNE:

"Det er svært at dimensionere klausuler. Derfor har vi afsat tid og ressourcer til en dialog med markedet, før vi fastlægger antallet af elevårsværk i klausulerne. På den måde får vi taget højde for, hvilke dele af projektet der er egnet til at have elever."

PEDER MANDRUP KNUDSEN STABSCHEF METROSELSKABET:

"Entreprenørerne bør kunne udfordre bygherren, hvis der ikke er beregnet det korrekte antal elever. Det er vigtigt at være fleksibel og lydhør."

JAN ELVING INDEHAVER ØENS MURERFIRMA:

"Klausuler giver ens konkurrencevilkår for entreprenørerne."

HVORDAN BRUGES KLAUSULEN?

- > Klausulen skal omtales i udbudsbekendtgørelsen eller udbudsbetingelserne
- > Klausulen skal vedrøre det konkrete byggeri og ikke virksomhedens uddannelsespolitik generelt
- > Klausulen må ikke forpligte leverandøren ud over kontrakten
- > Klausulen lægges ind som del af kontrakten; se tekstforslag i **BILAG 2**.

Det er helt afgørende, at bygherren indleder en god dialog med entreprenøren, og tilbyder bistand til at løse opgaven, fx ved at inddrage erhvervsskoler til at bistå med rekruttering af elever og praktikpladsgodkendelse. Dialogen kan indledes umiddelbart efter kontraktens indgåelse på et møde mellem bygherre, entreprenører og eventuelt også underentreprenører.

Entreprenøren kan med fordel udfylde en arbejdsplan, som kan drøftes med bygherren – se skabelon i **BILAG 3**. Vær opmærksom på, at antallet af elever kan variere med de opgaver, der udføres. Det betyder, at det antal elever, som bygherren kræver i sin klausul, først endeligt kan opgøres efter byggesagen. Undervejs kan entreprenøren forklare bygherren eller dennes rådgiver, hvordan eleverne forventes at blive fordelt.

Kan entreprenøren ikke finde egnede elever og derfor ikke opfylde klausulen, skal forsøget på at rekruttere dokumenteres – som minimum ved at vise opslaget af elevpladser på www.praktikpladsen.dk. Hvis der ikke kan findes elever fra erhvervsuddannelserne til at opfylde klausulen, kan bygherren med fordel acceptere elever fra andre uddannelser.

For at sikre fair og lige konkurrence er det afgørende at kontrollere, at klausulen bliver overholdt. Det kan foregå på byggemøderne og tage udgangspunkt i entreprenørens arbejdsplan for eleverne. Se **BILAG 3**.

Bygherren kan med fordel fx fire gange om året gøre status over, hvor mange elever der har været på byggeprojektet. Dokumentation bør være uddannelsesaftaler for den enkelte elev samt evt. timesedler.

**TERESA EGEHOVED TØRSLØV
AFDELINGSCHEF
MT HØJGAARD:**

"En bygherre bad os om at udfylde elevplanen for hele byggeprojektet, allerede inden vi havde indgået aftaler med underentreprenørerne på projektet. Det gav ikke mening og er et godt eksempel på, hvorfor fleksibilitet og opmærksomhed på at undgå unødige administrative processer er helt nødvendigt, hvis klausulerne skal fungere."

**LEO V. JØRGENSEN
ADM. DIREKTØR
EINAR KORNERUP:**

"Bygherrer kan have store problemer med at dimensionere antallet af elever realistisk og korrekt på en byggesag."

FORDELE VED KLAUSULER

- > Klausuler følger de direkte politiske anbefalinger fra Folketinget, Danske Regioner og KL
- > Klausuler skaber en lige konkurrencesituation for tilbudsgivere
- > Klausulerne giver bygherren en sanktionsmulighed overfor entreprenører, der ikke ønsker at ansætte elever.

ULEMPER VED KLAUSULER

- > Risiko for dårligere tilrettelagte uddannelsesforløb for eleverne
- > Klausuler kan være dimensioneret skævt på grund af manglende viden hos bygherren/rådgivere.

ERIK STIG JØRGENSEN CHEFKONSULENT VEJDIREKTORATET:

"Vejdirektoratet gennemfører løbende erfaringsopfølgning inden for ordningen for praktikanter, herunder dialog med markedet. Vi vurderer antal praktikpladser ud fra viden om opgavens karakter, omfanget af praktikantrelevant arbejde og om der er den fornødne organisering til, at lærlinge kan tilknyttes.

TRINE JUHL NIELSEN SPECIALKONSULENT DET NYE RIGSHOSPITAL:

"Entreprenørerne inviteres til et opstartsmøde, hvor der informeres om praktikantklausulen. Dialogen på disse møder er afgørende for den videre proces. Det at regionen har en praktikpladsenhed, der kan være behjælpelig med at finde praktikanter og sikre den korrekte praktikpladsgodkendelse er afgørende."

FRIVILLIGE AFTALER

HVAD ER EN FRIVILLIG AFTALE?

En frivillig aftale er en aftale mellem bygherre og entreprenør om at skabe praktikpladser ved opførelsen af et konkret byggeri. Ved frivillige aftaler er der ikke et krav om, at entreprenøren skal ansætte et bestemt antal elever, men bygherren kan med fordel stille entreprenøren en bonus i udsigt, hvis et bestemt antal elever får praktikplads på byggeriet.

HVORNÅR SKAL DE BRUGES?

Frivillige aftaler kan benyttes ved alle byggeprojekter, der vurderes som egnede til at have praktikanter, og hvor der ikke bruges klausuler. Frivillige aftaler benyttes ofte af private bygherrer, men de kan også bruges af offentlige bygherrer som supplement til klausulerne, når der er tale om mindre byggeprojekter.

HVEM ER OMFATTET?

Frivillige aftaler har ofte fokus på elever fra erhvervsuddannelserne, men nogle bygherrer vælger også at omfatte elever eller praktikanter fra ingeniørstudierne, konstruktøruddannelserne, AMU og andre, som entreprenørerne ønsker at ansætte.

HVOR MANGE SKAL HENSIGTSEKTLÆRINGEN OMFATTE?

Bygherre og entreprenør fastlægger i fællesskab, hvor mange praktikpladser byggeprojektet bør rumme.

HVORDAN BRUGES DE FRIVILLIGE AFTALER?

Nogle bygherrer skriver i udbudsmaterialet og/eller i kontrakten, at den vindende entreprenør forventes at ansætte elever. Se eksempel BL – Danmarks Almene Boliger og **BILAG 4**. Andre indgår aftalen, efter at kontrakten er underskrevet og understøtter aftalen ved eksempelvis at arrangere møder, hvor entreprenører og praktikcentre/erhvervsskoler deltager. Sådan gør eksempelvis Carlsbergbyen.

MARIUS MØLLER EJENDOMSCHEF PENSION DANMARK:

"Efter kontraktens indgåelse er der en række opfølgingsmøder, hvor de forskellige punkter i kontrakten gennemgås. Det handler om sikkerhed, sundhed og arbejdsforhold, herunder hvilket antal lærlinge og elever entreprenøren forventer at ansætte. Her kan Pension Danmark opfordre entreprenøren til at ansætte flere, hvis deres første oplæg ikke er ambitiøst nok."

JAN ELVING INDEHAVER ØENS MURERFIRMA:

"Jeg er principielt tilhænger af frivillige aftaler, men er vi med disse ikke lidt tilbage, hvor kun de med 'reelle' hensigter deltager?"

Uanset hvilken ramme bygherren vælger at lægge omkring den frivillige aftale, anbefales det:

- > at bygherren følger op på aftalen på byggemøderne
- > at bygherren fx en gang i kvartalet gør status over, hvor mange elever, der har været på byggeprojektet.

FORDELE VED FRIVILLIGE AFTALER

- > De er enkle og frivillige
- > Dialog og godt samarbejde giver entreprenørerne et positivt incitament til at ansætte elever.

ULEMPER VED FRIVILLIGE AFTALER

- > Offentlige bygherrer har ingen sanktionsmuligheder over for entreprenørvirksomheder, der ikke overholder aftalen – modsat private bygherrer, der kan skifte entreprenør ved fremtidige projekter, hvis de ikke opfylder bygherrens ønsker.

NIKOLAJ STAMPE EJENDOMSCHEF PKA:

"Vi opgør kvartalvis, hvor mange elever vi har på vores byggeprojekter. Da vi har langvarige samarbejder med de samme entreprenører, kender de allesammen vores værdier og politik, når det kommer til lærlinge. Elever og lærlinge er desuden et fast punkt på dagsordenen på byggemøderne."

JENS NYHUS ADM. DIREKTØR CARLSBERGBYEN:

"Vores holdning er, at praktikanter er et anliggende for arbejdsmarkedets parter. Vi mener ikke, at der kommer noget godt ud af tvang, hverken for entreprenørvirksomheden eller for den enkelte lærling. Vi arrangerer møder mellem entreprenørerne og Region Hovedstadens praktikpladsenhed og skolerne, så de sammen kan finde ud af, hvem der skal ansættes."

BILAG 1

ERHVERVSSKOLERNE

AMU Hoverdal

AMU Nordjylland

AMU Syd

AMU-Fyn

AMU Vest

TAMU

Campus Bornholm

Campus Vejle

CELF

Den jydsk Haandværkerskole

Erhvervsskolen Nordsjælland

Erhvervsskolerne Aars

EUC Lillebælt

EUC Nord

EUC Nordvest

EUC Nordvestsjælland

EUC Sjælland

EUC Syd

HANSENBERG Erhvervsskolen

Herningsholm Erhvervsskole

Kold College

MAILADRESSER

hoverdal@hoverdal.dk

Aalborg@amunordjylland.dk

info@amusyd.dk

AMU-Fyn@AMU-FYN.dk

inst@amu-vest.dk

Tamu.info@tamu.dk

post@cabh.dk

info@campusvejle.dk

celf@celf.dk

djh@djhhadstents.dk

info@esnord.dk

aars@erhvervsskolerne.dk

info@eucl.dk

info@eucnord.dk

euc@eucnordvest.dk

eucnvs@eucnvs.dk

eucs@eucs.dk

eucsyd@eucsyd.dk

hansenberg@hansenberg.dk

mail@herningsholm.dk

koldcollege@koldcollege.dk

TELEFONNUMRE

97 34 80 11

96 33 26 26

76 37 37 37

66 13 66 70

79 14 03 22

66 13 66 70

56 95 97 00

72 16 26 16

54 88 88 88

89 37 01 00

48 29 00 00

96 98 10 00

79 20 11 11

72 24 60 00

99 19 19 19

59 45 51 00

55 75 33 00

74 12 42 42

79 32 01 00

72 13 45 00

63 13 20 43

ERHVERVSSKOLERNE

Mercantec
Next – Uddannelse København
Roskilde Tekniske Skole
Rybners
Selandia
Skanderborg-Odder Center for Uddannelse
Skive Tekniske Skole
Svendborg Erhvervsskole
Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle
TEC
TECH College Aalborg
Teknisk Skole Silkeborg
Tradium
Uddannelsescenter Holstebro
UddannelsesCenter Ringkøbing Skjern
Viden Djurs
AARHUS TECH

MAILADRESSER

mercantec@mercantec.dk
nextkbh@nextkbh.dk
rts@rts.dk
rybners@rybners.dk
selandia@sceu.dk
info@soh.dk
sts@skivets.dk
mail@svend-es.dk
sde@sde.dk
tec@tec.dk
tcaa@tcaa.dk
tss@tss.dk
info@tradium.dk
info@ucholstebro.dk
uc@ucrs.dk
info@videndjurs.dk
mail@aarhustech.dk

TELEFONNUMRE

89 50 33 00
35 86 35 86
46 30 04 00
79 13 45 11
58 56 70 00
87 93 30 20
99 14 92 00
72 22 57 00
70 10 99 00
38 17 70 00
72 50 10 00
89 23 40 00
70 11 10 10
99 12 22 22
96 80 15 00
87 58 04 00
89 37 35 33

BILAG 2

KLAUSUL UDVIKLET AF FORENINGEN FOR BYGGERIETS SAMFUNDSANSVAR: WWW.FBSA.DK

1.

Entreprenøren er forpligtet til at sikre, at mindst [X årsværk], der anvendes til at opfylde Kontrakten, jf. nedenstående, besættes med arbejdstagere, som tilhører persongruppen af lærlinge.

2.

Ved lærlinge forstås arbejdstagere, med hvem Entreprenøren indgår eller har indgået en uddannelsesaftale. Uddannelsesaftalen skal indgås som led i et uddannelsesforløb, som lærlingen følger, og skal være rettet mod, at lærlingen opnår personlige, sociale og faglige kvalifikationer, som understøtter lærlingens uddannelsesforløb, og som giver grundlag for beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

3.

Uddannelsesforløb i medfør af lovbekendtgørelse nr. 738 af 20. juni 2016 om erhvervsgrunduddannelser m.v. og i medfør af lovbekendtgørelse nr. 1077 af 8. juli 2016 om erhvervsuddannelser anses at opfylde ovenstående krav til uddannelsesforløb.

4.

Entreprenøren kan indgå uddannelsesaftaler om uddannelsesforløb i medfør af andre tilsvarende uddannelsesordninger i EU, herunder med lærlinge fra andre EU-lande, som opfylder ovenstående krav til et uddannelsesforløb.

5.

Entreprenøren kan opfylde sin forpligtelse til at beskæftige lærlinge i henhold til pkt. 1 ovenfor ved at overføre personer, som ved kontraktens indgåelse er ansat hos Entreprenøren til den udbudte kontrakt.

6.

Kan Entreprenøren ikke på egen hånd ansætte lærlinge, kan Entreprenøren rette henvendelse til relevant erhvervsskole eller tilsvarende og anmode om at få formidlet lærlinge i medfør af lovbekendtgørelse nr. 738 af 20. juni 2016 om erhvervsgrunduddannelser m.v. og i medfør af lovbekendtgørelse nr. 1077 af 8. juli 2016 om erhvervsuddannelser, som anses at opfylde ovenstående krav til uddannelsesforløb.

7.

Hvis Entreprenøren kan påvise, at det ikke har været muligt at indgå uddannelses-aftaler til besættelse af arbejdstimer med lærlinge, bortfalder vilkåret.

8.

Entreprenøren skal udarbejde og fremsende en lærlingeplan, der redegør for, hvorledes lærlingeklausulen forventes overholdt. Af planen skal det bl.a. fremgå, hvor mange arbejdstimer der vil være udført af lærlinge, hvilke typer lærlinge der forventes beskæftiget, og i hvilke perioder lærlingene vil være beskæftiget. Hertil skal den af Ordregiver udarbejdede skabelon anvendes. Sker der ændringer i lærlingeplanen, herunder hvis arbejdstimer i henhold til lærlingeplanen ikke kan besættes med lærlinge, er Entreprenøren forpligtet til at underrette Ordregiver om de forventede ændringer hurtigst muligt. Orienteringen fritager ikke Entreprenøren for forpligtelsen, der fremgår af punkt 1 ovenfor.

9.

Lærlingeplanen skal være et fast punkt på møder mellem Entreprenøren og Ordregiveren i kontraktens løbetid. Ordregiver kan endvidere anmode Entreprenøren om at deltage i et statusmøde, hvor Entreprenøren redegør for Entreprenørens overholdelse af den forpligtelse, som følger af lærlingeklausulen.

10.

I kontraktens løbetid skal Entreprenøren på Ordregiverens anmodning inden for en frist af 10 dage dokumentere, at kravet efter punkt 1 ovenfor er overholdt. Ordregiver kan herunder kræve, at Entreprenøren dokumenterer efterlevelse af den konkrete udmøntning af kravene i nærværende lærlingeklausul.

11.

Hvis der opstår uenighed om, hvorvidt Entreprenørens manglende besættelse af arbejdstimer med lærlinge er berettiget, kan Ordregiver forlange en uddybende redegørelse fra Entreprenøren. Hvis Ordregiver fortsat finder Entreprenørens handling uberettiget, kan Ordregiver meddele dette til Entreprenøren med tilkendegivelse af, at manglende besættelse af arbejdstimer med lærlinge udgør væsentlig misligholdelse af kontrakten. Tilsvarende gælder, hvis Entreprenøren ikke overholder pligten til at dokumentere, at beskæftigelseskravet med lærlinge er opfyldt. Sker der fortsat misligholdelse fra Entreprenørens side, er Ordregiver berettiget til efter påkrav at kræve en bod på [3.000] kr. pr. dag, indtil Entreprenøren har dokumenteret, at beskæftigelseskravet med lærlinge er opfyldt.

BILAG 3

ENTREPRENØRENS KONKRETISERING AF KLAUSULEN

Foreningen for Byggeriets Samfundsansvar har udviklet et skema, som bygherren kan benytte i dialogen med entreprenøren om planlægningen af arbejdet for eleverne. Entreprenøren bedes i skemaet beskrive, hvordan denne vil overholde aftalens klausul. Entreprenøren bedes herunder konkret angive i skemaet, hvilke elever der vil deltage i udførelse af opgaverne samt hvornår og hvordan. Dette gælder såvel elever ansat hos entreprenøren som hos eventuelle underentreprenører.

Skemaet er et dialogredskab, og bygherren skal være opmærksom på, at arbejdsplaner for eleverne kan ændres over tid, og at der på tidspunkter kan være færre elever ansat end den procentsats, klausulen kræver. Det er den samlede opgørelse af elevårsværk på et byggeprojekt, der skal matche elevklausulen.

	PERIODE	PERIODE	PERIODE	TOTAL
ARBEJDSSTED OG BESKRIVELSE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEV- ÅRSVÆRK
ARBEJDSSTED OG BESKRIVELSE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEV- ÅRSVÆRK
ARBEJDSSTED OG BESKRIVELSE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEV- ÅRSVÆRK
ARBEJDSSTED OG BESKRIVELSE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEVER/ LÆRLINGE	ANTAL ELEV- ÅRSVÆRK

BILAG 4

TEKST I UDBUDSMATERIALE/KONTRAKT: 'BLØD KLAUSUL'

[NN] har indgået en partnerskabsaftale om etablering af praktikpladser. [NN] ser derfor gerne, at den vindende entreprenør deltager i dette arbejde. Entreprenøren er derfor senest [X] uger efter kontraktunderskrivelse forpligtet til at deltage i et møde med bygherren om mulighederne for at etablere praktikpladser på nærværende byggeprojekt. Entreprenøren forventes løbende ved byggemøderne at orientere bygherren om antal elever på projektet.

*Vejledningen udarbejdet af Responsible Assets, www.responsible-assets.com
Fotografi: Søren Lindgaard Eriksen og Torben Klint m.fl.*

